

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 36606
Nom: Cultura audiovisual i intermedialitat
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Primer quadrimestre
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Complements formatius de caràcter optatiu	OPTATIVA
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Complements formatius de caràcter optatiu	OPTATIVA

COORDINACIÓ

GUILLAMON CARRASCO SILVIA

RESUM

Cultura Audiovisual i Intermedialitat és una assignatura optativa del Grau en Comunicació Audiovisual.

En aquesta assignatura s'exploren, des d'un enfocament interdisciplinari, les relacions entre els diferents mitjans d'expressió audiovisual i les diverses arts (cinema, literatura, teatre, pintura, còmic, ficció televisiva, fotografia, videojocs, entre altres). Al llarg del curs s'estudiaran les adaptacions de formes i gèneres al llarg de la història, així com les interaccions, hibridacions i intercanvis entre mitjans dins de contextos culturals específics. L'objectiu és reflexionar críticament sobre els processos d'intermedialitat, entesa com l'espai on els mitjans dialoguen, es transformen mútuament i generen noves formes de representació.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es preveuen altres tipus de requisits.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1333 - Grau en Comunicació Audiovisual

Capacitat i habilitat per a expressar-se amb fluïdesa i eficàcia comunicativa en les llengües pròpies de manera oral i escrita, així com en una tercera llengua (preferentment l'anglès) sabent aprofitar els recursos lingüístics i literaris que siguin més adequats als diferents mitjans de comunicació.

Capacitat per a actuar defenent una cultura de la pau i respectant els drets fonamentals en els processos de la comunicació, en concret la igualtat entre dones i hòmens en tots els tractaments informatius, interpretatius, sígnicos, dialògics i opinatius de la comunicació.

Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .

Capacitat per a definir temes d'investigació o creació personal innovadora que puguin contribuir al coneixement o desenrotllament dels llenguatges audiovisuals o la seua interpretació i habilitat per a exposar de forma adequada els resultats de la investigació de manera oral o per mitjans audiovisuals o informàtics d'acord amb els canons de les disciplines de la comunicació.

Coneixement dels diversos llenguatges, codis i modes de representació propis dels diferents mitjans tecnològics i audiovisuals: fotografia, cine, ràdio, televisió, vídeo i imatge electrònica, internet, etc. a través de les seues propostes estètiques i industrials, a més de la seua rellevància social i cultural i la seua evolució al llarg del temps, que haurà de generar la capacitat per a analitzar relats i obres audiovisuals, considerant els missatges icònics com a textos i productes de les condicions sociopolítiques i culturals d'una època històrica determinada.

Conèixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.

Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.

Que els estudiants siguin capaços de treballar en equip, de comunicar les pròpies idees i d'integrar-se en projectes comuns destinats a l'obtenció de resultats.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Adaptació, intertextualitat i intermedialitat

El present tema es proposa aprofundir en els conceptes d'adaptació i intertextualitat, abordant les discussions i teories que han donat lloc als actuals estudis sobre la relació entre els diferents mitjans.

2. La influència del realisme i naturalisme en la narració fílmica

En aquest tema revisarem les característiques de la novel·la realista i del naturalisme, estudiant les seues diferències i la seua influència en el desenvolupament de l'escriptura cinematogràfica.

3. De les taules a les pantalles. El melodrama i la narrativitat audiovisual

En aquest tema s'abordarà la importància del melodrama en el desenvolupament de la narrativitat fílmica i televisiva. Al llarg del tema revisarem els orígens del melodrama teatral, veurem com el melodramàtic desborda el mateix gènere dramàtic i com adquireix una identitat expressiva i simbòlica pròpia, cristal·litzant en un dels gèneres més característics del classicisme hollywoodense.

4. El gènere negre i el policia clàssic en literatura i cinema

En aquest tema revisarem les dos principals manifestacions literàries dins del policíac: la novel·la enigma i la novel·la negra. Estudiarem com aquesta darrera, en la seua versió americana *hardboiled*, ha donat lloc al cinema negre clàssic hollywoodense i analitzarem les seues característiques en relació amb el model literari del qual deriva.

5. La influència de la novel·la gòtica en el terror i el gothic romance

Al llarg d'aquest tema revisarem les característiques de la novel·la gòtica, el seu apogeu i el declivi així com el seu influx en el desenvolupament del gènere de terror. Estudiarem la literatura gòtica femenina i la seua repercussió en el desenvolupament del gènere cinematogràfic clàssic denominat *gothic romance*.

6. La comèdia cinematogràfica i els seus antecedents teatrals

Aquest tema aborda la relació entre la comèdia literària i la cinematogràfica. Revisarem els inicis de la comicitat en el cinema, freqüentment associada al gag visual, per a passar a desenvolupar els antecedents literaris teatrals que van establir les bases per a la posterior evolució de la comèdia en el cinema.

7. Aventures i fantasia. Trasvasaments de la literatura al cinema

En aquest tema analitzarem el gènere d'aventures, els orígens del qual es poden rastrejar en la novel·la de viatges i expedicions del segle XIX, estudiant les seues característiques principals i la seua influència en el

mon del cinema. Així mateix, estudiarem els precedents literaris de la fantasia, la seua caracterització i la seua repercussió en el desenvolupament de la fantasia d'aventures, subgènere literari que ha tingut un desenvolupament important en el cinema contemporani.

8. Del còmic a l'audiovisual

En aquest tema s'estudiarà la relació entre el còmic, el cinema i la ficció televisiva des d'un punt de vista històric, però també analitzant els recursos que l'audiovisual ha utilitzat per a traslladar les vinyetes a la pantalla.

9. Videojocs i intermedialitat

Aquest tema aborda les relacions temàtiques, visuals i argumentals entre la cultura audiovisual i el llenguatge dels videojocs.

Resultats d'aprenentatge

Aquests continguts es plasmaran en els següents resultats d'aprenentatge:

- Conèixer els codis i modes de representació propis de la comunicació audiovisual.
- Identificar la rellevància social, cultural i històrica de les propostes estètiques de les indústries audiovisuals.
- Analitzar la rellevància de la creativitat de les imatges.
- Exposar de forma adequada els resultats de la investigació de manera oral o per mitjans audiovisuals o informàtics.
- Treballar en equip.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	55,00
Preparació de classes	35,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00

Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Activitats presencials

La docència presencial seguirà les següents metodologies:

- **Lliçó magistral:** esta tècnica es basa en l'explicació oral organitzada per part del professorat, amb l'objectiu de presentar de manera clara i raonada els continguts essencials de l'assignatura. En el cas de *Cultura audiovisual i intermedialitat*, esta modalitat no es planteja com un monòleg, sinó com una estratègia participativa que incentiva la implicació activa de l'alumnat a través de preguntes, debats guiats i anàlisis en grup, especialment de fragments audiovisuals. Esta interacció enriqueix l'experiència d'aprenentatge, facilita la comprensió dels conceptes clau i estimula el pensament crític, convertint l'aula en un espai dinàmic i col·laboratiu, molt adequat per a una matèria que se centra en la reflexió i l'anàlisi de textos audiovisuals.
- **Resolució de problemes teòric-pràctics:** s'apliquen els conceptes i marcs teòrics estudiats a casos concrets relacionats amb els mitjans audiovisuals i les seues interaccions amb altres formes d'expressió artística, com la literatura, el teatre, el còmic o les arts visuals. Esta metodologia activa situa a l'estudiant en el centre del procés d'aprenentatge, convidant-lo a analitzar obres audiovisuals, com ara escenes de pel·lícules, videoclips, adaptacions intermedials o campanyes transmèdia. Les activitats podran realitzar-se individualment o en grups.

Activitats no presencials

L'alumnat desenvoluparà les següents activitats no presencials:

- **Estudi i treball autònom. Consulta i estudi de bibliografia especialitzada:** A través de la lectura de textos acadèmics, articles científics i obres fonamentals de l'àmbit, l'estudiantat desenrotlla la capacitat de contextualitzar i contrastar diversos corrents teòrics, construint així una base sòlida per a una comprensió crítica dels processos comunicatius. Esta activitat també potencia competències clau com la busca, selecció, anàlisi i síntesi d'informació, fonamentals per a un aprenentatge autònom i per a l'aplicació pràctica dels coneixements sobre intermedialitat. Els materials recomanats estaran disponibles a través del campus virtual i els recursos de la biblioteca universitària, incloent-hi manuals, capítols especialitzats, articles acadèmics i altres documents rellevants.
- **Preparació de classes:** Els estudiants hauran d'elaborar, de manera individual, resums, esquemes i mapes conceptuals que els permeten organitzar i sintetitzar informació complexa relacionada amb la cultura audiovisual i la intermedialitat. Estes ferramentes faciliten la identificació d'idees clau, la connexió entre conceptes fonamentals i la visualització d'estructures teòriques, la qual cosa contribuïx a una comprensió més profunda i clara dels continguts tractats en l'assignatura.

Objectius de Desenvolupament Sostenible

Aquesta assignatura té especialment en compte els següents Objectius de Desenvolupament Sostenible:

- **ODS 4. Educació de qualitat**, meta 7: que l'estudiantat adquirisca els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural, i la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.
- **ODS 5. Igualtat de gènere**, meta 1: posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i les xiquetes a tot el món.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificacions seguirà el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València per a títols de grau i màster, aprovat pel Consell de Govern el 30 de maig de 2017 (ACGUV 108/2017).

Avaluació en la primera convocatòria

L'avaluació en primera convocatòria es desenvoluparà del següent mode:

- **Prova escrita final (70%).** La prova consistirà en preguntes de desenrotllament breu, que exigixen respostes concises, clares i ben organitzades. Estes preguntes avaluen la capacitat de l'alumnat per a explicar conceptes fonamentals, definir termes rellevants i analitzar idees principals de manera precisa i ordenada. Per a aprovar l'assignatura, serà necessari obtindre almenys 5 punts sobre 10 en l'examen. És recuperable en la segona convocatòria.
- **Presentació d'activitats, esquemes, resums i/o textos proposats (30%).** Les pràctiques

inclouran activitats teoricopràctiques desenrotllades durant les sessions presencials, en les quals l'alumnat aplicarà els conceptes i mètodes de l'assignatura a casos específics, com l'anàlisi de textos, imatges o fragments audiovisuals. L'avaluació d'estes pràctiques considerarà la participació activa, la qualitat de l'anàlisi realitzada i l'habilitat per a vincular la teoria amb la pràctica. És recuperable en la segona convocatòria.

Avaluació en la segona convocatòria

L'avaluació en segona convocatòria mantindrà, si fora el cas, les qualificacions obtingudes en els blocs aprovats en la primera. L'avaluació dels blocs suspesos o no presentats es realitzarà del següent mode:

- **Prova escrita final (70%).** L'examen seguirà el mateix format de preguntes de desenrotllament breu, que requerixen respostes clares, concises i ben estructurades. Estes preguntes valoren l'habilitat de l'alumnat per a explicar conceptes clau, definir termes importants i analitzar idees centrals amb precisió. Per a aprovar, serà necessari obtindre un mínim de 5 punts sobre 10 en l'examen.
- **Presentació d'activitats, esquemes, resums i/o textos proposats (30%).** Per als qui no hagen assistit a classe, podrà exigir-se la realització individual d'estos treballs.

Observacions

- Tant en l'examen com en la resta de proves, exercicis o treballs escrits s'exigirà correcció ortogràfica i gramatical. Cada falta comportarà una reducció de la qualificació obtinguda, que pot arribar fins al suspens.
- En el cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació, este es podrà puntuar amb la qualificació numèrica de zero, amb independència del procediment disciplinari que es puga incoar i, si és procedent, de la sanció que siga procedent d'acord amb la legislació vigent.
- L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en este curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la seua utilització forma part dels continguts de l'assignatura o està autoritzada pel professorat que la impartix.

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques

- Baldelli, Pio (1970) *El cine y la obra literaria*. Buenos Aires: Galerna.
- Chatman, Seymour (1990) *Historia y discurso*. Madrid: Taurus.
- Gimferrer, Pere (1985) *Cine y literatura*. Barcelona: Planeta.
- Pérez Bowie, José Antonio (ed.) (2010) *Reescrituras filmicas: nuevos territorios de la adaptación*. Salamanca: Ediciones Universidad de Salamanca.
- Stam, Robert (2014) *Teoría y práctica de la adaptación*. México: UNAM.
- Zecchi, Barbara (2013) *Teoría y práctica de la adaptación*. Madrid: Universidad Complutense de

Madrid.

Referències complementàries

- Bolter, David Jay and Grusin, Richard (2000) *Remediation. Understanding New Media*. London: Cambridge.
- Carmona, Ramón (1991) *Cómo se comenta un texto fílmico*. Madrid: Cátedra
- Company, Juan Miguel (1987) *El trazo de la letra en la imagen. Texto literario y texto fílmico*. Madrid: Cátedra.
- Frus, Phyllis and Williams, Christy (2010) *Beyond Adaptation. Essays on Radical Transformations of Original Works*. London: McFarland.
- Geduld, Harry M. (1981) *Los escritores frente al cine*. Madrid: Fundamentos.
- Gil González, Antonio (2012) *+ Narrativa(s). Intermediaciones novela, cine cómic y videojuego en el ámbito hispánico*. Salamanca: Universidad de Salamanca.
- Hutcheon, Lynda & O'Flynn, Siobhan (2006) *A Theory of Adaptation*. London & New York: Routledge.
- Pérez Bowie, José Antonio (2008) *Leer el cine: la teoría literaria en la teoría cinematográfica*. Salamanca: Ediciones de la Universidad de Salamanca.
- Rajewsky, Irina O. (2005) Intermediality, Intertextuality, and Remediation: A Literary Perspective on Intermediality, *Intermedialités*, 1(6), pp. 43-64.
- Sánchez Noriega, José Luis (2000) *De la literatura al cine*, Barcelona: Paidós